

PANDEMISK INFLUENSA

En pandemi innebär att en ny typ av influensavirus sprids och smittar människor i stora delar av världen. Det innebär ofta stora konsekvenser för vårt samhälle.

Influensavirus från andra djurarter kan förändras så att de kan smitta människor. De influensavirus som har orsakat pandemier har ofta haft sitt ursprung i virus som har cirkulerat bland fåglar, anpassats vidare till grisar eller blandats med säsongsinfluensavirus. Många människor är mottagliga för ett sådant nytt influensavirus eftersom få har immunitet mot just den varianten. Därför sprids det lätt och kan orsaka större sjuklighet än säsongsinfluensor och utvecklas till en pandemi.

Pandemier under 1900-talet

Under 1900-talet drabbades världen av tre stora pandemier, Spanska sjukan 1918 orsakad av influensa A(H1N1), Asiaten 1957 A(H2N2) och Hongkong-influensan 1968 A(H3N2). Ett nytt pandemiskt virus konkurrerar ofta ut tidigare säsongsinfluensavirus och etablerar sig efter några år som en variant av säsongsinfluensa.

Spanska sjukan

Spanska sjukan (1918) inträffade i kölvattnet av första världskriget och skördade fler människoliv än antalet stupade under själva kriget. Man räknar med att omkring 50 miljoner människor avled till följd av sjukdomen, varav cirka 35 000 var svenskar. I stort sett alla var under 45 år. Så vitt man vet har ingen annan infektionssjukdom krävt så många liv under så kort tid som Spanska sjukan.

Asiaten

År 1957 kom Asiaten orsakad av influensa A(H2N2). Den trängde bort den gamla varianten av influensa A(H1N1). Man räknar med att cirka 5 miljoner människor, företrädesvis yngre, dog under denna epidemi.

Hong Kong-pandemin

Influensa A(H2N2) försvann då influensa A(H3N2) skapade Hong Kong-pandemin 1968. Den skördade cirka 1 miljon liv det första året – i första hand hos äldre. Influensa A(H3N2) sprids fortfarande som säsongsinfluensa och orsakar en överdödlighet på i medeltal cirka 1000 äldre personer i Sverige varje år.

Pandemin 2009

Under våren 2009 upptäcktes ett nytt virus i Mexiko som snabbt spreds över världen. Första vågen av pandemin kom under sommaren 2009 och följdes av en andra våg under den tidiga hösten. I augusti 2010 deklarerade WHO att världen nu befinner sig i en postpandemisk fas avseende influensa A(H1N1)pdm09. Därför betraktas den nu som en av de cirkulerande säsongsinfluensorna.

KÄLLA: Folkhälsomyndigheten <https://www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/krisberedskap/pandemiberedskap/pandemisk-influensa/> besökt 28/1 2021